

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. XIII. Proponuntur duo argumenta desumpta ex definitione Tridentini,
Lutheri & Calvinii errorem proscribentis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

frivo prædeterminandi voluntatem creatam ad
materiale peccati materialiter sumptum. Ut e-
nim tale decretum habeat rationem medii re-
quiret illius, non requiritur, quod illam omni-
bus modis, & in omni genere causæ, antecedit,
sed sufficit quod eam præcedat in aliquo priori
causæ, & instantis à quo, in aliquo genere cau-
sæ, quamvis illa in alio genere supponat, & sub-
sequatur, ut constat in exemplis supra adductis.

Ex dictis intelliges, quod licet decretum quo
Deus statuit ab æterno ad actus malos & pecca-
tinosos hominum & Angelorum concurrere,
in aliquo sensu, prædefinitio & prædeterminatio ap-
pellari possit; potest tamen etiam post definitio &
post determinationem nuncupari: licet enim in aliquo
genere causæ sit prior determinatione volunta-
tes creatæ, in alio tamen est eâ posterior, & ab illa
dependet, modo explicato, subindeque postde-
finitio, & postdeterminatio appellari potest.

Contra hanc doctrinam, & mutuam illam
in diverso genere causarum prioritatem, propo-
nunt Adversarii plures instantias, quæ supra so-
luntur. Et de hoc iterum agendum erit in
tractatu de justificatione, explicando mutuam
prioritatem causalitatis & dependentiæ, quæ
inter gratiam sanctificantem, & actus contritio-
nis & charitatis intercedit.

Solum hic advertendum est, doctrinam illam
de mutua causarum dependentia & causalitate,
non esse Scholæ Thomisticæ peculiarem, sed
plures etiam ex Patribus Societatis eam ample-
cti: Vazquez enim illa utitur in materia de justi-
ficatione, ad explicandum quomodo actus cha-
ritatis & contritionis effectivè à gratia justifi-
cante procedant, & nihilominus ad illam dis-
ponant. Bellarminus etiam illam mutuam depen-
dentiam inter voluntatis actum, & iudici-
um prædictæ prædictum à quo dirigitur agnoscit.

Enimvero Claudius Typhanius, ejusdem Theo-
logus, librum edidit de ordine, deque prioritate
& posteriori, in quo fuisse dissertit de hac mu-
tua antecessione diversi generis causarum. Cur
ergo nobis pariter non licebit illa hic uti, ad di-
scutenda argumenta quibus Adversarii nos ur-
gent, & clavum clavo trudere, ac subtilitates
Scholæ, alius subtilitatibus enodare? Præsertim
cum Cardinalis Delugo ingenue fateatur, Vaz-
quezem & alios qui mutuam illam prioritatem in
diverso genere causæ admittunt, non posse im-
pugnare efficaciter præmotionem physicam, &
gratiam prædeterminantem, quam Thomistæ
docent, eâque mutuâ prioritate semel constitutâ,
Thomistæ qui ad illam confugerint, ab illorum
Recentiorum argumentis tutos esse. Et quam-
vis daretur doctrinam illam de mutua causarum
dependentia, non esse certam, vel demonstrabi-
lem, nemo tamen inficiari potest, eam ad minus
esse valde probabilem, multosque tum intra tum
extra Scholam D. Thomæ habere defensores, ac
vixis tum naturæ tum gratiæ exemplis suaderi
posse; quod sufficit ad retundendum impetum
Adversariorum contra nostram sententiam,
quia ut communiter dicitur, *solvere probabiliter,
& salvere evidenter.*

§. XIII.

Proponuntur duo argumenta desumpta ex definitione
Tridentini, Lutheri & Calvinii errorem prosci-
bentis.

Obijciunt insuper quidam Recentiores defi-
nitionem Trident. sess. 6. can. 6. ubi sic ha-

betur: *Si quis dixerit non esse in potestate hominis vias
suas malas facere, sed mala opera ita ut bona Deum o-
perari, non permissivè solum, sed etiam propriè & per
se: adeo ut sit proprium opus ejus, non minus proditio
Indæ, quàm vocatio Pauli, Anathema sit.* Ex qua de-
finitione Tridentini, duo erunt argumenta
contra nostram sententiam. Primum est: In hoc
canone proscibitur error Lutheri & Calvinii, &
damnatur illud quod ipsi assererant: At illi non
dicebant Deum esse authorem peccati formaliter,
aut formaliter instigare & movere ad ma-
lum; sed solum esse authorem illius voluntatis,
quâ homo dum peccat, consentit, & succumbit
tentationi, & ad illam voluntatem determinare;
imò ad voluntatem creatam reducebant ipsum
peccatum. Nam Calvinus lib. 2. instit. cap. 4. sic
ait: *Excusatio impiorum, & quæcumque inde sequun-
tur flagitia, opera Sathana nuncupantur: quorum ta-
men causa extra voluntatem humanam quaerenda non
est, ex qua radix mali surgit, in qua fundamentum re-
gni Sathana (hoc est peccatum) residet.* Ergo Tri-
dentinum damnat formaliter opinionem, quæ
tenet Deum applicare voluntatem creatam ad
entitatem, sive materiale peccati.

Secundum argumentum sic à quibusdam Re-
centioribus proponitur. Concilium in illo cano-
ne damnat sententiam quæ docet Deum non
se habere permissivè solum in ordine ad pecca-
ta: Sed hæc sequitur ex sententia quæ asserit
Deum prædefinire & prædeterminare materia-
le peccati: Ergo hæc sententia cum definitione
Tridentini coherere nequit. Major patet, Mi-
nor verò probatur. Qui causat aliquid ad quod
aliud infallibiliter & inevitabiliter sequitur,
non censetur, nec dici potest (nisi abusivè & nu-
gatoriè) se habere permissivè solum in ordine ad
illud. Nam quia mors & cæcitas v. g. infallibili-
ter, & inevitabiliter, ad abscissionem capitis, aut
confixionem oculorum, sequuntur; absurdum
& ridiculū esset asserere, quod ille qui alteri ca-
put abscindit, vel oculos configit, permissivè
tantum se habeat ad ejus mortem, vel cæcitate-
m. Sed ex prædefinitione & prædeterminatione
materialis peccati, infallibiliter, & inevitabili-
ter sequitur peccatum: quia impossibile est ut
homo habeat actum positivum odii Dei v. g. in
voluntate, & actum intellectualem quo cognoscit
per judicium indifferens, hunc actum esse ma-
lum & prohibitum, & non peccet: Ergo & c.

Confirmatur primò: Deum permissivè con-
currere ad aliquid, est illud non impedire, cum
possit: Sed positâ prædeterminatione ad mate-
riale peccati, Deus non potest impedire seque-
lam malitiæ, ut jam ostendimus: Ergo nec per-
missivè ad illam se habere.

Confirmatur secundò: Ut Deus prædetermi-
nans voluntatem ad materiale peccati, possit di-
ci se habere permissivè solum in ordine ad for-
male, oporteret quod posito materiali, restaret
adhuc aliqua alia actio, per quam produceretur
formale: Sed posito materiali nulla restat actio,
per quam producat formale, cum illud imme-
diatè resultet ad positionem materialis, sicut re-
lationes & privationes immediatè resultant ad
positionem fundamenti: Ergo Deus prædetermi-
nans voluntatem ad materiale peccati, non
potest dici se habere permissivè in ordine
ad formale.

§. XIV.